

Várpalotai kultúr-túlélők

A látogató véleménye: „Rendkívül sokat tettek a városért, az itt élőkért...”

Petrovics László maroknyi csapata a túlélésre játszott, s Várpalota szerencsésének legyen mondván: eddig nyert. Hogy eközben nem kapott infarktust? Az csak a ház nevében rejlő filozófiai tartalomnak lenne köszönhető? Olvassuk csak el a homlokzatot: Jó Szerencsét! Talán alább kiderül: ennél több kell.

Két szénbányászati központ létezett a megyében, Ajka és Várpalota. Mindkettő meghatározó volt a településen a maga sajátosságaival, többek között a kultúra terén is. Ajkának ugyan csak a Bányász Klubnak nevezett csingeri másfél szintes épület jutott, míg Várpalotának egy hatalmas épület, a Jó Szerencsét Művelődési Központ. Az előbbi településen elegendő volt az a kis ház, mivel a Hőerőmű, a Timföldgyár is megépítette a magáét, ráadásként aztán megszületett a Nagy László Városi Művelődési Központ. Ezzel szemben Várpalotán a Jó Szerencsét maradt a legjelentősebb.

I Történt, hogy a bányászatnak nagyjából befellegzett. Az ajkai klub esetében a leépítés bár fáj, de nem okozott olyan látványos tragédiát. Ezzel szemben Várpalotának mindenképpen kezdenie kellett valamit a maga épületével, méghozzá a saját jól felfogott érdekében. Ha egy településről egyszer eltűnik a kultúra, az a település előbb-utóbb elhal.

Petrovics Lászlóknak meg kellett járniuk a maguk pokoltancát, ami egyszerűen arról szólt, hogy túl kell élni a bánya halálát. A várost, az egyetlen számba jöhető esetleges működtetőt-fenntartót a széntragédia épp oly drámaian érintette, mint ezt az intézményt, így nem lehetett azon csodálkozni, hogy nem önthetett milliókat kultúrát mentendő. Mégis, a közíróban, aki legfeljebb távolról szemlélhet folyamatokat (értsd: nem kell ezeket a saját bőrén megtapasztalnia), lassacskán kialakult egy sajátos érzés az elmúlt néhány év alatt: ha Palotára érkezett kulturális eseményt szemlélni, folyamatosan otthonosan érezte magát. Legyen az a Nagy Gyula Galéria, vagy a már néven nevezett intézmény, de akár a vár előtti tér is.

Így volt ez 1996-ban is, s hogy nem véletlenül, arról egy

A várpalotai Jó Szerencsét Művelődési Központ túléli a szénbányát...

december végi „zárszamadó” fórum, s annak dokumentumai is tanúskodnak. Idézek egyikből:

„...Rendkívül sokat tettek a városért, az itt élőkért. Szinte hihetetlen, hogy ilyen anyagi feltételek mellett ilyen igényes, sokoldalú munkát lehetett elvégezni nem túl nagy létszámmal...” Ezt egy, a már említett fórumon részt vett palotai lakos írta a találkozót követően az igazgatónak, Petrovics Lászlónak.

II Magam nem vagyok híve a statisztikáknak, de azért az mégiscsak mond valamit, ha egy megyebeli, kisvárosi közművelődési intézmény egyötödével megnöveli a falain belül rendszeresen tevékenykedő amatőr művészeti közösségeit. Ha ugyanebben az esztendőben gyarapodik a klubok száma. Ha új közművelődési formát (kamaraszínház) indítanak be, még ha akadnak is itt kezdeti nehézségek. Ha a megyében is egyedülálló történelmi előadás-sorozatot működtetnek, ötszáz hallgatót bevonna.

Ha a hagyományosnak nevezhető közművelődési alkalmakat, adott esetben a Bányász Kórust vagy a fúvószenekart éppen 1996-ban sikerül megújítani, s ha változatlan lendülettel

tudnak akár negyedszázada működő társaságot (éremgyűjtők) megtartani és megünnepelni. Ha mindeközben nem csak fenntartják, de bővítik is kapcsolatrendszerüket...

És ha mernek beszélni szakmai kudarcokról is. Amilyen például a dohányzásmentes életmódra ránevelni kívánó sorozatuk volt, ahol rosszul mérték fel a valós társadalmi igényeket, ezért buktak, de úgy, hogy abból a nyilvánosság előtt is vállalt tanulságokat vonjanak le. Én magam eddig még nem hallottam olyat közművelődési intézményben, hogy „tévedtünk, de írja csak meg nyugodtan”. Lehet, hogy ezek a gesztusok teszik számomra – tévedni, hibázni tudó ember számára – olyan bensőséggé Várpalota közművelődését?

Hogy a mozi nézettsége tovább csökken? Az nem kudarc, az országos jelenség. Mint ahogy az is általános, hogy a moziást vállaló intézményekben – most nagyon finom lesznek! – az épülethasználódás nagyon felgyorsul. Az akciófilmek közönségének „ereje” itt is megtapasztalható...

III Ott volt ezen az évadzáró, értékelő, melleleg(!) telt házú fórumon két szocialista országgyűlési képviselő is,

Győr Sándor és Pál Béla. Nem említeném őket pusztán protokollból, ha 1996-ban nem futottam volna velük össze más várpalotai közművelődési alkalmon. Nem tudom, mennyi a szerepük abban, hogy Petrovicsék pályázatai sikeresek voltak, de tény, hogy közel négyszázezer forint pályázati pénz folyt be a közművelődés Jó Szerencsét nevű csatornájába tavaly.

Ami pedig a gondoskodni próbáló város erőfeszítéseit illeti: bár még csak megkezdődött a szükséges villamossági felújítás, de megkezdődött, s remélhetően a tetőbeázás is előbb-utóbb megszűnik. (Épp a minap olvashattuk a város polgármesterének optimista interjúját.)

Nem arról van szó itt sem, hogy nem pártolnák szívesen a városatyák több forinttal a közművelődést, sőt, néha ez erőn felül is megesis, de az a helyzet, hogy Várpalotán nem csak a föld mélye csupa lyuk.

A költségvetés várhatóan 1997-ben is roppant szűkös lesz, a túlélési küzdelemnek tehát koránt sincs még vége. Mindenesetre rajta leszünk, hogy ennek egy-egy állomásáról majd tudósítsunk. Ha siker, ha kudarc. Legyen az előbbiből minél több!

Üveges Sándor